

Füüsiliste isikute maksuvabastused

Kriste Rimmelgas

maksunõustaja

2020. aastal jõustunud tulumaksuseaduse redaktsioonis on varasemaga võrreldes mitmeid muudatusi seoses füüsiliste isikute maksuvabastustega.

Sihtasutus KredEx-i toetused

Sihtasutus KredEx maksab lasterikastele peredele kodutoetust, mille eesmärk on parandada kolme- ja enamalapseliste vähekindlustatud perede elamistingimusi. Varem kehtinud seaduse järgi loeti füüsilistele isikutele antud toetus saaja maksustatavaks tuluks, mistõttu tuli sellelt tasuda tulumaksu. Lisaks võeti toetus arvesse füüsilise isiku maksustava tulu arvutamisel, mistõttu vähenes toetuste saajate maksuvaba tulu. Samasugune oli olukord ka füüsilistele isikutele makstava väikeelamu energiatõhususe suurendamise toetusega. Muudatusega lisati KredEx-i makstav lasterikaste perede kodutoetus ning väikeelamute rekonstrueerimistoetus tulumaksuga mittemaksustatavate tulude nimekirja. Muudatus oli ajendatud asjaolust, et toetuste maksustamine sõltus sellest, kes on toetuse saaja. Väikeelamute rekonstrueerimistoetust makstakse lisaks füüsilistele isikutele ka korteriühistutele ning viimasel juhul väljamakselt tulumaksu kinni ei peeta, nii et see ei mõjuta ka korteriomanike tulumaksuvaba miinimumi suurust. Alates 1. jaanuarist 2020 ei loeta antud toetusi enam füüsiliste isikute maksustatavaks tuluks.

Täiendav maksuvaba tulu lapse ülalpidamise korral

Tulumaksuseaduse kohaselt on kahe või enama lapse ülalpidamise korral ühel vanemal või eestkostjal õigus maksustamisperioodi tulust maha arvata täiendav tulu 1848 eurot iga kuni 17 aasta vanuse lapse kohta alates teisest lapsest. Juhul, kui laps saab maksustatavat tulu, siis on vanemal või eestkostjal õigus täiendavale maksuvabale tulule osas, mille võrra lapse maksustatav tulu on väiksem 1848 eurost ehk lapse maksustatava tulu ja 1848 euro vahe.

Kuni 2019. aasta lõpuni kehtinud seaduse järgi loeti lapse maksustatavaks tuluks ka toitjakaotuspension ja toitja kaotuse korral makstud rahvapension, mille võrra vähendati vanema või eestkostja tulumaksuvabastust. Seadust muudetakse selliselt, et juhul, kui laps saab eelnimetatud pensioni, siis selle tulu võrra lapsevanema või eestkostja maksuvabastust ei vähendata. Muudatus rakendub tagasiulatuvalt alates 1. jaanuarist 2019.

Välismaal teenitud tulust tehtavate mahaarvamiste piirangute muutus

Residendist füüsiline isik võib oma tulu teenida nii Eesti tuluallikatest kui ka välisriigi tuluallikatest. 2019. aastal kehtinud tulumaksuseaduse redaktsiooni kohaselt said isikud, kelle tuludest vähemalt 75% oli teenitud välismaal ja kes valisid topeltmaksustamise vältimiseks vabastusmeetodi, õiguse kasutada tulumaksuseaduse 4. peatükis loetletud maksuvabastusi proportsionaalselt enda Eestis maksustatava tulu osakaaluga kogutuludest. Teisisõnu, kuna inimese tuludest maksustati Eestis ainult väike osa, siis võimaldati ka mahaarvamisi proportsionaalselt Eestis maksustatava tulu osakaaluga.

Tagasiulatuvalt alates 2019. aasta esimesest jaanuarist nn 75% nõue kaob ja Eesti tulult ning välisriigist teenitud tulult tehtavad mahaarvamised võrdsustuvad.

Näide

Isik teenis aasta jooksul Eestis 6 250 eurot ja välismaalt 18 750 eurot ning välismaalt teenitud tulu ei kuulu Eestis maksustamisele, siis on isikul Eestis õigus mahaarvamistele 25% ulatuses. Varasema korra kohaselt nägi näiteks tulumaksuvaba miinimumi arvutuskäik välja järgmine: $6\,000 - 6\,000 : 10\,800 \times (25\,000 - 14\,400) = 111,11$, millele rakendus proportsioon.

Kuna isiku kogutuludest moodustas Eestis teenitud tulu 25%, sai maksustatavast tulust maksuvaba miinimumina maha arvata 27,78 eurot ($111,11 \times 25\% = 27,78$).

Alates 01.01.2019 jääb isikule õigus teha enda maksustatavast tulust mahaarvamisi 111,11 euro ulatuses.

Füüsilise isiku tuludeklaratsiooni esitamise tähtaja pikendamine

Tulenevalt sellest, et paljud residendist füüsilised isikud teenivad tänapäeval suure osa oma tuludest välismaalt ning peavad ka välismaal tuludeklaratsiooni esitama, otsustati pikendada füüsilise isiku tuludeklaratsiooni esitamise tähtaega. See on seotud asjaoluga, et maksumaksjad peavad maksuhaldurile tõendama, et nende välisriigis teenitud tulu on seal ka maksustatud. Siiani toimisid paljud maksumaksjad nii, et esitasid 31. märtsiks tuludeklaratsiooni ning tegid pärast välisriigi maksuametilt vastava tõendi saamist juba esitatud deklaratsioonil vajalikud parandused. Uueks tuludeklaratsiooni esitamise tähtajaks saab 30. aprill. Kuna seadusemuudatus hakkas kehtima 2020. aasta 1. jaanuaril, tähendab see, et ka 2019. aasta tuludeklaratsiooni esitamisega on aega 30. aprillini. Eeltäidetud tuludeklaratsioonid on e-maksuametis kättesaadavad tavapärasel ajal ehk alates 15. veebruarist.

Pane tähele

- ◆ tuludeklaratsiooni esitamise periood on 15. veebruar kuni 30. aprill
- ◆ tulumaksu tasumise tähtaeg on 1. oktoober

Kuna pikeneb füüsilise isiku tuludeklaratsiooni esitamise tähtaeg, siis pikendatakse ka tulumaksu tasumise tähtaega senise 1. juuli asemel 1. oktoobrini. Sellega ühtlustatakse kõikide maksumaksjate tulumaksu juurde maksmise tähtaeg. Varem oli tulumaksu tasumise tähtaeg 1. oktoober ainult neil maksumaksjatel, kes deklareerisid ettevõtlustulu, kasu vara võõrandamisest või välisriigist saadud tulu.

FIE avansiliste maksete piirmäära tõstmine

Lisaks eelnevalt käsitletud teemadele on 2018. aastast kehtima hakanud sissetulekute suurusest sõltuva tulumaksuvaba miinimumi arvestamise süsteemi rakendamisel tekkinud vajadus ajakohastada ka FIE-de maksustamist. Kuni 2019. aasta lõpuni pidid FIE-d maksma tulumaksu avansilisi makseid. Ettemaksu tasumise kohustusest olid vabastatud need FIE-d, kelle ühe kvartali makse arvestuslik suurus ei ületanud 64 eurot. Uue muudatuse järgi tõstetakse see kvartaalne piirmäär 300 euron. Piirmäära kehtestamisel on arvestatud, et 2018. aastal kehtima hakanud uus tulumaksuvaba miinimum on kuni 6000 eurot aastas, millelt arvestatud tulumaks oleks 1200 eurot, mis tähendab 300 eurot kvartalis. Seega ei pea FIE tulumaksu avansilist tulumaksu tasuma, kui FIE tulu ei ületa aastast maksuvaba tulu.